

Н. Ю. Рекова
доктор економічних наук, професор,
Донецький державний університет
управління, Україна
nata-rekova@yandex.ru

УДК 330.322: 351.71

Г. О. Талан
аспірант, Донбаська державна машинобудівна
академія, Краматорськ, Україна
talan-anna79@mail.ru

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РАМКАХ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація. У статті доведено, що погіршення стану багатьох галузей економіки, зокрема їх технічна і технологічна відсталість, зношеність основних засобів, низький рівень використання виробничих потужностей, висока енерго- й ресурсоемність, низький рівень упровадження інновацій, зумовлене відсутністю державної підтримки виконання програм науково-технічного та інноваційного розвитку. Проаналізовано інструменти фінансового регулювання інвестицій, що містяться в законодавстві України, та оцінено їх вплив на інвестиційну активність вітчизняних суб'єктів господарювання. Обґрунтовано доцільність запровадження таких податкових інструментів фінансового регулювання інвестицій, як зниження ставки податку на прибуток, застосування механізму податкової амортизації, введення спеціальних інвестиційно спрямованих податкових пільг.

Ключові слова: інвестиції, фінансове регулювання, податкова амортизація, податкові пільги, податок на прибуток.

Н. Ю. Рекова

доктор економічних наук, професор, Донецький державний університет управління, Україна

А. А. Талан

аспірант, Донбаська державна машинобудівна академія, Краматорськ, Україна

ІНСТРУМЕНТЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РАМКАХ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ

Аннотация. В статье доказано, что ухудшение состояния многих отраслей экономики, в частности их техническая и технологическая отсталость, изношенность основных средств, низкий уровень использования производственных мощностей, высокая энерго- и ресурсоемкость, низкий уровень внедрения инноваций, обусловлено отсутствием государственной поддержки выполнения программ научно-технического и инновационного развития. Проанализированы инструменты финансового регулирования инвестиций, существующие в законодательстве Украины, и оценено их влияние на инвестиционную активность отечественных субъектов хозяйствования. Обоснована целесообразность внедрения таких налоговых инструментов финансового регулирования инвестиций, как снижение ставки налога на прибыль, применение механизма налоговой амортизации, введение специальных инвестиционно направленных налоговых льгот.

Ключевые слова: инвестиции, финансовое регулирование, налоговая амортизация, налоговые льготы, налог на прибыль.

Natalia Reкова

D.Sc. (Economics), Professor, Donetsk State University of Management, Ukraine

163a Cheliuskintsev St., Donetsk, 83052, Ukraine

Anna Talan

PhD Student, Donbas State Engineering Academy, Kramatorsk, Ukraine

72 Shkadinov St., Kramatorsk, 84313, Ukraine

TOOLS OF INVESTMENT ACTIVITY REGULATION UNDER THE TAX POLICY

Abstract. This article has proved that the degradation of many sectors of the economy, including its technical and technological backwardness, as well as depreciation of fixed assets, low level of capacity utilization, high energy and capacity supplies, low level of innovation is due to the lack of the state support for the implementation of scientific and technical programs of innovation. The analysis of financial investment tools regulation that exists in the legislation of Ukraine has been done, and their impact on domestic investment activity entities has been assessed. The expediency to implement such tax instruments of investment financial regulation, as lowering income tax rates, tax depreciation mechanism, and the introduction of special tax breaks for investments have been aimed.

Keywords: investments; financial regulation; tax depreciation; targeted tax credits; tax relief; income tax.

JEL Classification: O13, O38, O44

Постановка проблеми. Інвестиційний розвиток є одним із пріоритетних векторів розвитку економіки як розвинутих країн, так і країн, що розвиваються, оскільки інвестиції підтримують стійке економічне зростання, тим самим сприяючи подальшому поступу країн. Наразі багато країн досягли високих темпів внутрішнього інвестування і залучення значних міжнародних інвестицій, які стали невід'ємною складовою стратегії розвитку. Проте є й такі країни, які мають менші вигоди від інвестицій.

В Україні в останні роки спостерігалася постійна тенденція до зростання загальних обсягів інвестицій – від 37 млрд. грн. у 2002 р. до 209 млрд. грн. у 2011 р., проте, по-

чинаючи з 2006 року, держава поступово втрачала позиції привабливості для іноземних інвесторів унаслідок макроекономічної нестабільності, фактичної нерозвиненості фондового ринку і механізмів державно-приватного партнерства, високого рівня корупції. Одним із факторів, які стримують інвестиційний розвиток у державі, є неефективна та недостатньо послідовна податкова політика, а саме відсутність адекватної структури й механізмів податкового заохочення і захисту інвестицій. Тому актуальним є виявлення ефективних податкових інструментів фінансового регулювання та оцінка їхнього впливу на інвестиційну діяльність суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науковій літературі проблемам стимулювання інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання присвячено праці таких учених, як В. Буряковський, О. Василік, О. Данілов, В. Захожай, А. Крисоватий, Я. Литвиненко, В. Мельник, С. Онишко, А. Соколовська та ін. Питання взаємодії податкової та інвестиційної політики відображено у працях зарубіжних учених З. Боді, М. Болінгера, К. Занга, Б. Лау, К. Хассетта, у тому числі російських – О. Багінова, В. Бочарова, В. Коссова, С. Нікітіна, А. Трошина та інших дослідників. Водночас, у науковій літературі недостатньо уваги приділено питанню вдосконалення податкових інструментів фінансового регулювання інвестицій, упровадження в господарську діяльність суб'єктів економічних відносин інвестиційного податкового кредиту та оцінки впливу інструментів податкової політики на інвестиційну діяльність підприємств.

Мета статті – проаналізувати інструменти фінансового регулювання інвестицій та оцінити їх вплив на інвестиційну активність вітчизняних суб'єктів господарювання, обґрунтувати доцільність упровадження перспективних для України податкових інструментів фінансового регулювання інвестицій.

Основні результати дослідження. Програмою розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні визначено, що пріоритетами розвитку економіки на інноваційній основі є провадження освітньої, наукової і науково-технічної діяльності, здійснення заходів із концентрації інвестиційних ресурсів на реалізацію інвестиційних та інноваційних проектів, адже відсутність державної підтримки цієї діяльності стала головною причиною скрутного стану багатьох галузей економіки. Упродовж багатьох років потреби реального сектору щодо стимулювання його інвестиційно-інноваційної активності в нашій країні ігнорувалися. Натомість у розвинених країнах світу достатньо поширені різні інструменти регулювання інвестицій та інновацій, зокрема податкові важелі (табл. 1).

Нині Україна знаходиться на етапі реформування податкової системи, а тому у вітчизняних суб'єктів господарювання ще відсутній досвід застосування єдиного доступного їм інструменту стимулювання інвестиційної діяльності – прискореної амортизації. Наслідки цього є передбачуваними: якщо в розвинених країнах світу зростання ВВП на 60–90% забезпечується завдяки впровадженню нових технологій, то в Україні цей показник становить лише 0,7% [1; 2].

Прийняття у 2010 р. Податкового кодексу України потребує переосмислення важливості існуючих та оцінки альтернативних інструментів стимулювання інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання. До таких інструментів зокрема можна віднести інвестиційно-інноваційний податковий кредит, який було передбачено проектом Податкового кодексу України № 6509 від 15.06.2010 р., однак він не отримав відображення у чинному Податковому кодексі України.

У цьому контексті доцільно проаналізувати інструменти фінансового регулювання інвестицій, які існували в законодавстві України до 2011 року, та оцінити їх вплив на інвестиційну активність вітчизняних суб'єктів господарювання. З нашої точки зору, найпоширенішими податковими інструментами фінансового регулювання інвестицій можуть виступати: зниження ставки податку на прибуток;

Види податкових пільг, спрямовані на підвищення інвестиційно-інноваційної активності підприємств

Таблиця 1

Вид пільги	Україна	Австрія	Бельгія	Велика Британія	Греція	Данія	Італія	Іспанія	Люксембург	Нідерланди	Німеччина	Франція	Швеція
Прискорена амортизація	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Інвестиційна знижка	-	-	+	+	-	+	+	+	-	+	-	-	-
Інвестиційно-інноваційний податковий кредит	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-

Джерело: Складено авторами на основі [1; 2]

застосування механізму податкової амортизації; введення спеціальних інвестиційно спрямованих податкових пільг.

Слід зазначити, що до прийняття Податкового кодексу України базова ставка податку на прибуток (дохід) у вітчизняному законодавстві неодноразово змінювалася (табл. 2). Максимальна ставка податку становила 35% у 1991 р. При цьому оподатковувався прибуток, розрахований за даними бухгалтерського обліку.

З метою спрощення зіставлення інформації проаналізуємо вплив зміни ставки оподаткування прибутку підприємств на інвестиційну діяльність вітчизняних суб'єктів господарювання з 1997 р. (табл. 3). Вибір такого часового періоду пов'язаний з тим, що, по-перше, у 1996 р. було проведено грошову реформу з переходу від карбованців на гривні; по-друге, податківці остаточно визначилися з тим,

Динаміка зміни об'єкта та базових ставок податку на прибуток (дохід) підприємств в Україні до прийняття Податкового кодексу України

Таблиця 2

Період	Об'єкт оподаткування	Базова ставка податку, %
01.01.1991 р. – 31.12.1991 р.	Прибуток (на базі бухгалтерського обліку)	35
01.01.1992 р. – 31.12.1992 р.	Дохід	18
01.01.1993 р. – 31.03.1993 р.	Прибуток (на базі бухгалтерського обліку)	30
01.04.1993 р. – 31.12.1993 р.	Дохід	18
01.01.1994 р. – 31.12.1994 р.		22
01.01.1995 р. – 30.06.1997 р.	Прибуток (на базі бухгалтерського обліку)	30
01.07.1997 р. – 31.12.2003 р.	Прибуток (на базі податкового обліку)	30
01.01.2004 р. – 01.01.2011 р.		25

Джерело: [3]

Вплив зміни ставки оподаткування прибутком підприємств на інвестиційну діяльність вітчизняних суб'єктів господарювання

Таблиця 3

Рік	Ставка податку на прибуток (дохід), %	Інвестиції в основний капітал, млн. грн.
1997	30	12401
1998	30	13958
1999	30	17552
2000	30	23629
2001	30	32573
2002	30	37178
2003	30	51011
2004	25	75714
2005	25	93096
2006	25	125254
2007	25	188486
2008	25	233081
2009	25	151777
2010	25	1506671

Джерело: [3; 4]

що оподатковуватися буде саме прибуток підприємств, а не валовий дохід.

Дані табл. 3 вказують на два критичні періоди: перший (2003–2004 рр.) – перехід від ставки у 30% до ставки 25%; другий (2008–2009 рр.) – період світової фінансової кризи. Перший період ознаменувався підвищенням інвестиційної активності вітчизняних суб'єктів господарювання, що сприяло зростанню інвестицій за період 2004–2007 рр. у 2,5 раза (хоч у ці роки спостерігалися помірні темпи інфляції). Виділення другого періоду зумовлено впливом світової фінансової кризи, яка негативно вплинула на розвиток національної економіки та інвестиційної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання. Обсяг інвестицій скоротився майже у 1,5 раза. Отже, існує певна залежність між зниженням ставки податку і зростанням обсягу інвестицій.

Окрім того, варто визначити, які ще податкові інструменти фінансового регулювання інвестицій могли вплинути на подібні тенденції у сфері інвестування. Серед таких інструментів вагому роль відіграє податкова амортизація, оскільки вона складає значну частину витрат виробництва, а відтак впливає на фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання та їх оподаткування. Особливе значення у цьому контексті має механізм прискореної амортизації, який передбачає більш швидке списання частини витрат на придбання основних засобів.

Як відзначає П. Орлов: «Вперше прискорена амортизація була використана у США в 1940 р. для деяких галузей промисловості й показала високу ефективність у стимулюванні інвестицій і відновленні виробництва. Під час економічної кризи, пережитої США в 1970–1975 рр., відчутну стабілізуючу роль відіграла нова амортизаційна політика, яка знайшла своє втілення в системі інтервальних термінів служби, що ґрунтується на скороченні кількості норм амортизації, підвищенні рівня цих норм, наданні права вибору норм підприємствами в межах установленого інтервалу з конкретної групи засобів праці, розширенні масштабів прискореної амортизації. Було також введено нарахування амортизації на капітальний ремонт засобів праці. Система АДР без змін проіснувала від 1971-го до 1981 рр. У перші два роки після її введення спостерігався справжній інвестиційний бум – був зареєстрований щорічний приріст інвестицій у порівнянні цінах у розмірі 8–10%» [5, с. 369].

З огляду на значний інвестиційний потенціал податкової амортизації розглянемо її механізм, що застосовувався

до прийняття Податкового кодексу України, а також наслідки для активізації інвестиційної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання.

Відповідно до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» у редакції 1997 р., норми нарахування податкової амортизації регламентувалися пп. 8.6.1 та встановлювалися у відсотках до балансової вартості кожної із груп основних фондів на початок звітного (податкового) періоду в такому розмірі (в розрахунку на податковий квартал): група 1 – 1,25%; група 2 – 6,25%; група 3 – 3,75% [6].

Нарахування амортизації здійснювалося за методом зменшення залишкової вартості групи, при цьому до групи 1 належали будівлі, споруди, їх структурні компоненти і передавальні пристрої; до групи 2 – транспортні засоби, включаючи вантажні й легкові автомобілі; меблі, конторське (офісне) обладнання; побутові електромеханічні прилади, інструменти; інформаційні системи, у тому числі електронно-обчислювальні та інші машини для автоматичного оброблення інформації; до групи 3 – інші основні фонди, що не ввійшли до груп 1 і 2, включаючи сільськогосподарські машини та знаряддя, робочу і продуктивну худобу та багаторічні насадження.

Згідно із п. 8.6.1 зазначеного закону платник податку до початку звітного податкового року має право прийняти рішення про застосування інших норм амортизації, що не перевищують норм, визначених цим пунктом. Подібне рішення не могло бути змінено протягом такого року та мало доводитися до відома податкового органу разом із поданням декларації за перший квартал [6].

Вітчизняним суб'єктам господарювання надавалася можливість самостійно приймати рішення про застосування прискорених норм амортизації основних фондів для групи 3, придбаних після 1.01.1997 р. Прискорені норми нарахування податкової амортизації розподілялися таким чином: перший рік експлуатації – 15%; другий – 30%; третій – 20%; четвертий – 15%; п'ятий – 10%; шостий – 5%; сьомий рік експлуатації – 5% [7]. Зазначене рішення не могло прийматися суб'єктами господарювання, що випускають продукцію (роботи, послуги), на яку поширюється державне регулювання цін (тарифів).

У 2004 р. було введено додаткову четверту групу об'єктів основних фондів, змінено норми нарахування та ліквідовано порядок прискореного нарахування податкової амортизації (табл. 4). Змінені норми нарахування податкової амортизації істотно відрізнялися від попередніх. Вони стали вищими, що й зумовило ліквідацію особливого прискореного режиму нарахування податкової амортизації.

Отже, можна констатувати, що за період дії Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» неодноразово змінювався підхід до стимулювання інвестиційної діяльності підприємств за рахунок власних коштів (табл. 5), що відображено в амортизаційній політиці України. У табл. 5 виділено два періоди: перший період (1997–1998 рр.) – адаптація до нового законодавства, яке сприяло зростанню інвестицій майже на 6% (у 2008 р.); другий період (2004–2005 рр.) – перехід на нові норми нарахування амортизації, що зумовило незначне зростання інвестицій – приблизно на 2% (за рівня інфляції у 2005 р. – 16,7%).

Для виявлення реального впливу податкової амортизації на процес інвестування в Україні доцільно також проаналізувати динаміку змін джерел фінансування інвестицій (табл. 6).

Таблиця 4

Норми нарахування податкової амортизації основних фондів			
Група	Склад групи	Квартальні норми нарахування податкової амортизації, %	
		щодо витрат, понесених (нарахованих) платником податку до 01.01.2004 р.	щодо витрат, понесених (нарахованих) платником податку до 01.01.2004 р.
1	Будівлі, споруди, їх структурні компоненти і передавальні пристрої, у тому числі жилі будинки та їх частини (квартири й місця загального користування), вартість капітального поліпшення землі	1,25	2
2	Автомобільний транспорт і вузли (запасні частини) до нього; меблі; побутові електронні, оптичні, електромеханічні прилади та інструменти, інше конторське (офісне) обладнання, устаткування і приладдя до них	6,25	10
3	Будь-які інші основні фонди, не включені до груп 1, 2 та 4	3,75	6
4	Електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, інші інформаційні системи, комп'ютерні програми, телефони (у т.ч. стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує вартість малоцінних товарів (предметів)	15 (якщо витрати на придбання або виготовлення понесені після 01.01.2003 р.)	15

Джерело: [8]

Динаміка змін фінансових джерел інвестицій в основний капітал (рис.) показує, що суб'єкти господарювання в Україні дедалі більше покладаються на позикові, ніж на власні кошти. Починаючи з 2004 року, відзначається стабільна динаміка до зменшення частки власних джерел фінансування і збільшення частки кредитів банків та інших позик. Наприклад, у 2002 р. питома вага позикових коштів становила лише 5,3% загальних сум інвестицій, а у 2011 р. – уже майже 18%.

Висновки. Аналіз фінансового регулювання інвестицій в Україні показав, що інвестиційна політика безпосередньо впливає на стан національної економіки країни. Оцінка податкових інструментів фінансового регулювання інвестицій в Україні дозволила виявити, що основними з них є: зниження ставки податку на прибуток; застосування механізму податкової амортизації; введення спеціальних інвестиційно спрямованих податкових пільг. Як з'ясувалося, зниження ставки податку на прибуток справляє незначний вплив на інвестиційну діяльність вітчизняних суб'єктів господарювання. Дослідження інвестиційно спрямованих податкових пільг засвідчило відсутність ефективного досвіду стимулювання інвестицій за допомогою цього податкового інструменту фінансового регулювання інвестицій. При цьому встановлено, що одним із альтернативних інструментів стимулювання інвестицій може виступати інвестиційний податковий кредит. Аналіз системи податкової амортизації показав тенденцію до лібералізації правил нарахування податкової амортизації, що не може бути ефективним з позиції активізації інвестиційної діяльності підприємств. Більш ефективним у цьому контексті слід вважати встановлення на законодавчому рівні прискорених методів нарахування амортизації для активної частини основних засобів із низьким строком її нарахування. На основі проведеного дослідження запропоновано введення інвестиційного податкового кредиту як пільги, що поширюється на будь-які прибуткові підприємства, які спрямовані на активну інвестиційну діяльність.

Література

1. Налоговая политика: аспекты методологии, теории и практики / В. П. Вишнеvский, О. В. Вишневская, О. Н. Гаркушенко, Ю. А. Мазур, Е. В. Соколовская, В. Д. Чекина ; под общ. ред. В. П. Вишнеvского; НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2011. – 395 с.
2. Модели динамики экономического роста с учетом налогового фактора : монография ; под общ. ред. В. П. Вишнеvского. – Донецк : ИЭП НАН Украины, 2007. – 100 с.
3. Мединська Т. В. Податок на прибуток підприємств у контексті реформування податкового законодавства України / Т. В. Мединська, Р. Ю. Корзун // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2012. – Вип. 22.1. – С. 308–313.
4. Дропа Я. Податкове навантаження та його вплив на економіку України / Я. Дропа, І. Чабан // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – Вип. 19. – С. 213–218.
5. Майфат А. В. Гражданско-правовые конструкции инвестирования / А. В. Майфат. – М. : Волтерс Клувер, 2006. – 328 с.
6. Зянько В. В. Податки як засіб активізації інноваційного підприємництва / В. В. Зянько // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2008. – № 2(41). – С. 107–112.
7. Про оподаткування прибутку підприємств : Закон України від 22.05.1997 № 283/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 27. – С. 181.
8. Норткотт Д. Принятие инвестиционных решений / Д. Норткотт ; пер. с англ. – М. : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 247 с.

Стаття надійшла до редакції 15.11.2013

References

1. Vishnevskiy, V. P. (Ed.). 2011. *Tax policy: aspects of methodology, theory and practice*. Donetsk: Institute of Industrial Economy (in Russ.).
2. Vishnevskiy, V. P. (Ed.). 2007. *Models of economic growth dynamics with the accounting of a tax factor* (2007). Donetsk: Institute of Industrial Economy (in Russ.).

Таблиця 5
Динаміка інвестування в основний капітал,
1997-2010 рр.

Рік	Освоєно інвестицій	
	млн. грн. (у фактичних цінах)	% до попереднього року
1996	12557	78,0
1997	12401	91,2
1998	13958	106,1
1999	17552	100,4
2000	23629	114,4
2001	32573	120,8
2002	37178	108,9
2003	51011	131,3
2004	75714	128,0
2005	93096	101,9
2006	125254	119,0
2007	188486	129,8
2008	233081	97,4
2009	151777	58,5
2010	150667	99,4

Джерело: [2]

Таблиця 6
Структура капітальних інвестицій за джерелами фінансування у 2002-2010 рр., %

Інвестиції	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Капітальні інвестиції загалом	100	100	100	100	100	100	100	100	100
<i>у тому числі:</i>									
за рахунок коштів Державного бюджету	4,5	6,9	11,2	6,1	6,5	6,8	5,7	4,3	5,8
за рахунок коштів місцевих бюджетів	3,5	4,3	4,7	4,2	4,5	4,2	4,6	3,1	3,4
<i>Загалом за рахунок бюджетних коштів</i>	8,0	11,2	15,9	10,3	11,0	11,0	10,3	7,4	9,2
за рахунок власних коштів підприємств та організацій	70,9	64	63,3	59,4	59,8	58,6	59,3	66,1	60,8
за рахунок кредитів банків та інших позик	4,4	7,7	7,1	14,1	14,3	15,2	15,8	13,3	12,3
за рахунок коштів іноземних інвесторів	4,8	5	3,2	4,9	3,4	3,3	3	4,2	2,1
за рахунок коштів населення на будівництво власних квартир	н/д	н/д	н/д	н/д	4,7	4,4	3,4	2,5	2,5
за рахунок коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	3,4	3	2,9	2,8	3,4	3,8	4,3	2,8	8,6
за рахунок інших джерел фінансування	8,5	9,1	7,6	8,5	3,4	3,7	3,9	3,7	4,5

Джерело: [4]

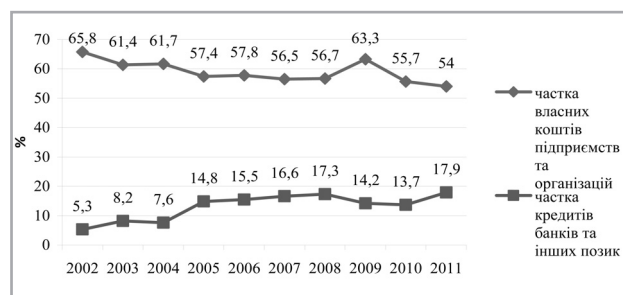

Рис. Динаміка зміни частки джерел фінансування інвестицій в основний капітал, 2002-2011 рр.

Джерело: Побудовано авторами на основі [1]

3. Medynska, T. V., & Korzun, R. Yu. (2012). Corporate profit tax in a context of Ukraine's tax legislation reforming. *Naukovyi visnyk natsionalnoho lisotekhnichnoho universytetu Ukrainy (Scientific Bulletin of National Timber University of Ukraine)*, 22.1, 308-313 (in Ukr.).
4. Drova, Ya., & Chaban, I. (2009). Tax burden and its influence on economy of Ukraine. *Formirovanie rynochnoy ekonomiki v Ukraine (Forming of Market Economy in Ukraine)*, 19, 213-218 (in Ukr.).
5. Mayfat, A. V. (2006). *Civil law designs of investment*. Moscow: Wolters Kluwer (in Russ.).
6. Zianko, V. V. (2008) Taxes as means of innovative business intensification. *Nakovyi visnyk Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy (Scientific Bulletin of National University of State Tax Administration of Ukraine)*, 2(41), 107-112 (in Ukr.).
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997, May 22). On corporate profit taxation (Law of Ukraine). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine)*, 27 181 (in Ukr.).
8. Northcott, D. (1997). *Investment decision-making* (Trans. from Eng.). Moscow: Banki i Birzhi (in Russ.).

Received 15.11.2013